

verket

Månadsrapport

– Sveriges vassaste omvärldsbevakning av arbetsmarknadsfrågor

Lars Heikensten, ordförande i
Finanspolitiska rådet

Inte imponerad

Finanspolitiska rådet sågar regeringens
arbetsmarknadspolitik.

STEG TILL ARBETE

NYA LARMRAPPORTER

Men Arbetsförmedlingen
kände till bristerna.

INTEGRATIONSMÅL

ÖKADE KRAV

När regeringen lanserar nya
delmål för integrationen.

AKTIVITETSPLIKTEN

VART TOG DEN VÄGEN?

Skulle presenterats i bör-
jan av april.

Är allt krut bränt?

Värmeböljan i maj får en att undra om sommaren redan bränt allt krut. Tänk om vi får en repris av förra året: stekhet i maj-juni och regnfest i juli-augusti. En liknande känsla infinner sig när man betraktar svensk arbetsmarknadspolitik – eller snarare bristen på den. Det känns som om all energi brändes under förra mandatperioden, för nu verkar det inte finnas pengar till något annat än stora ord. Stora ord som egentligen inte leder till någon verklig handling.

Arbetsmarknadsdepartementet av 2024 står inför utmaningar. I början av månaden sågades regeringens arbetsmarknadspolitik vid fotknölarna av Finanspolitiska rådet, vilket vi tittar närmare på i detta nummer. Sedan blev regeringens stora satsning på integrationsmål något av en luftpastej, lustigt nog innehåller den mycket av samma idéer som Finanspolitiska rådet redan dömt ut. Till sist har vi regeringens utredning om aktivitetsplikt för mottagare av ekonomiskt bistånd, som verkar ha gått upp i rök. Kanske var aktivitetsplikt för kostsamt för att kunna bli verklighet?

Under många år har Sverige sett ner på andra länder när dessa misstänkliggjort och sett på sina arbetssökande som bidragsstinna kravmaskiner. Nu har vi hamnat i samma situation. Regeringen talar vitt och brett om reformer för att stoppa välfärdsbrottslighet, om att det är för "fett" att vara arbetslös. Narrativet om att arbetslösheten i Sverige beror på fifflande arbetssökande som lever gott på sin ersättning dominerar idag. Stämmer det verkligen? Nej, och nu stämmer Finanspolitik sa rådet in i kören: det är kompetensbrist och matchningsproblem som arbetsmarknadspolitikerna borde fokusera på.

Att jaga arbetslösa är knappast ett sätt att minska arbetslösheten, men kravställarpolitik är billigt. Inga större reformer krävs, och framför allt inga reformer som gör samarbetspartier arga.

Trevlig läsning!

Björn Elmquist

bjorn@verket.nu | 070-888 26 01

INNEHÅLL MAJ 2024

- 3** **Finanspolitiska rådet**
Kritiserar regeringen för fel fokus inom jobbpolitiken.
- 6** **Aktivitesplikten som försvann**
Två månader efter deadline finns ännu ingen utredning.
- 7** **Steg till arbete under kritik**
Arbetsförmedlingen medger brister i upphandlingen.
- 9** **Nya integrationsmål**
Fler och tydligare krav på att bli en del av svenska samhället.
- 10** **Johan Pehrson svarar**
Vad innebär de nya integrationsmålen, konkret?
- 12** **Statistik – tjänster**
ROM2-deltagare minskar för första gången på ett år.
- 19** **Statistik – utbildning**
Fler deltagare i Arbetsmarknadsutbildning.
- 23** **Statistik – kommuner**
Nu med ny statistik!

Arbetsmarknadspolitik

Expertråd sågar regeringens jobbpolitik "bygger på felaktiga premisser"

Finanspolitiska rådets årsrapport gick hårt åt regeringens arbetsmarknads- politik. Enligt rådets analys finns det ingen anledning att anta att de reformer som regeringen hittills aviserat, såsom bidragstak och jobbskatteavdrag, kommer ha någon påtaglig effekt på arbetslösheten.

Det var glest i bänkraderna när Finans- politiska rådet, under ledning av ordfö- randen Lars Heikensten, presenterade sin årliga rapport. Rådet, som har i upp- drag att granska regeringens finanspo- litik, brukar normalt fokusera på hur väl regeringens politik är anpassad till det finanspolitiska ramverket och konjunk- turutvecklingen på övergripande plan. Hade journalisterna vetat vilken sågning av regeringens politik de snart skulle serveras hade förmodligen fler bemödat sig med att närvara.

En halv miljon fler skulle kunna arbeta

I likhet med den gängse bedömningen konstaterar rådet att svensk arbets- marknad i grunden är stark med högt ar-

betskraftsdeltagande och sysselsättning jämfört med andra länder. Den tudelning som präglar svensk arbetsmarknad är i sin tur ett relativt nytt fenomen som växt fram under de senaste 15 åren. Sedan år 2010 har andelen inskrivna arbetslösa som bedöms ha en svag konkurrensför- måga ökat från 50 till 70 procent.

I sin analys av den strukturella arbets- lösheten har rådet utgått från en grupp personer som skulle kunna arbeta men som inte gör det. Förutom de arbetslösa rör det sig om personer som står helt utanför arbetskraften utan att för den delen studera, vara sjukskrivna eller göra lumpen. Därtill har rådet inte räknat in personer som varit arbetslösa i mindre än sex månader. Enligt rådets beräk- ningar rör det sig om en grupp om 480 tusen personer (2022 års siffror) och i likhet med vad som gäller för de inskriv- na arbetslösa är personer med en svag konkurrensförmåga överrepresenterade.

Bristande ekonomiska incitament inte problemet

I rapporten har rådet även gjort beräk- ningar av antalet personer som, i det nuvarande systemet, inte skulle tjäna på att gå från arbetslöshet till arbete. Trots att frågan fått stort genomslag både i regeringens retorik och aviserade politik visar granskningen att det rör sig om en mycket liten grupp som saknar sådana incitament.

Under 2000-talet har de ekonomiska incitamenten att arbeta stärkts, huvud- sakligen till följd av löneutvecklingen och införandet av jobbskatteavdraget. Parallellt har det skett en minskning av antalet personer som lever på ekonomiskt bistånd och andra transfereringssystem. För de allra flesta hushåll som lever på ekonomiskt bistånd och/eller aktivitetsstöd på grundnivå innebär

FINANS-
POLITISKA
RADET

en övergång från arbetslöshet till arbete således en "ansenlig" inkomstökning. För två typgrupper bedöms däremot incitamenten vara desto svagare.

Den första är personer som försörjer sig på inkomstbaserad a-kassa, som har en relativt hög ersättningsgrad (inledningsvis 80 procent). Under 2023 var dock den genomsnittliga ersättningstiden med inkomstbaserad a-kassa 77 dagar. Således drar rådet slutsatsen att mottagare av inkomstbaserad a-kassa inte utgör en betydande del av de 480 tusen personer som är fokus för rapporten, snarare tvärt om.

Den andra gruppen med svagare incitament är barnfamiljer där båda föräldrarna är arbetslösa och där endast den ene börjar jobba. Enligt rådet beror det dock på andra omständigheter än storleken på biståndet. För barnfamiljer med större försörjningsbörda ligger gränsen för en skälig levnadsnivå nära den lägsta kollektivavtalade lönen. Därtill avräknas ekonomiskt bistånd kraftigt mot arbetsinkomster, en problematik som förvärras ju lägre inkomst det handlar om.

Sammantaget rör det sig, enligt rapportens beräkningar, om motsvarande 12 tusen helårspersoner som har relativt svaga incitament att ta ett arbete. I förhållande till de 480 tusen som inte arbetar rör det sig alltså om 2,5 procent. Följaktligen gör rådet bedömningen att bristande ekonomiska incitament inte tycks vara en huvudförklaring till den långvariga arbetslösheten.

Bristande kompetens huvudproblemet

Istället visar granskningen, inte helt oväntat, att det är problem med matchning som i desto större utsträckning förklarar den outnyttjade arbetskraften.

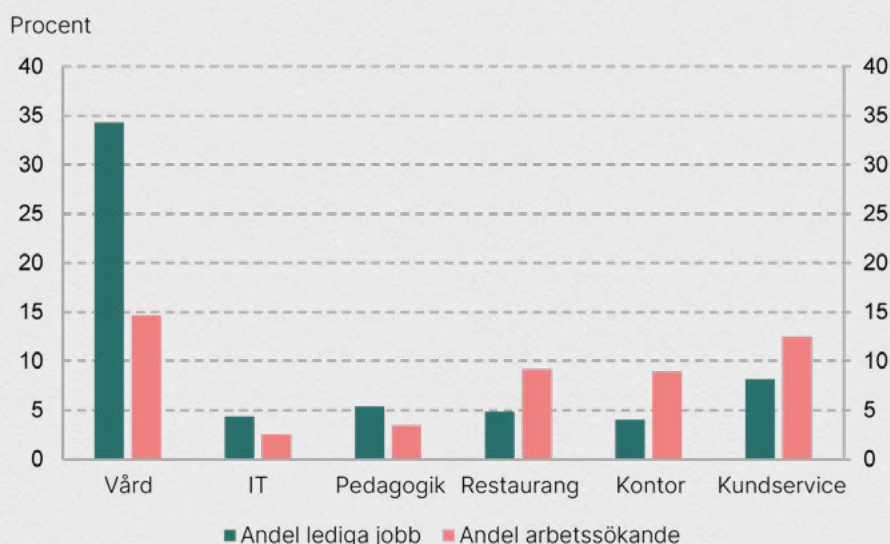
Framförallt handlar det om utbildningsrelaterade matchningsproblem som även de ökat de senaste decennierna som en följd av att strukturomvandlingen medfört ökade krav på utbildad arbetskraft. Av rapporten framgår att under åren 2001-2018 ökade antalet arbeten för personer utan gymnasieutbildning med drygt 7 procent, motsvarande ökning för gymnasieutbildade var 13 procent och för eftergymnasialt utbildade 30 procent.

Det är alltså inom de högkvalificerade yrkena jobbtillväxten har varit som störst och parallellt med den utvecklingen har andelen arbetssökande med kortare utbildningsbakgrund ökat. Rådets beräkningar, som bygger på data för år 2022, visar att arbetslöshetsnivån det året hade minskat med hela 2,2 procentenheter om alla i arbetskraften med högst förgymnasial utbildning istället haft en gymnasieutbildning.

Enligt rådets analys finns det tecken på att matchningsproblem förekommer även inom mindre kvalificerade yrken, såsom restaurang och kundservice, där både antalet lediga jobb och antalet arbetssökande ökat parallellt. En av förklaringarna som diskuteras är att de ökade lönenivåerna, vilka även fått genomslag på de lägsta lönerna, medfört att arbetsgivare är mindre benägna att anställa personer från konkurrenssvaga grupper.

Efterlyser annat fokus för arbetsmarknadspolitiken

Utifrån analysen av arbetsmarknaden och den outnyttjade arbetskraften gör rådet bedömningen att regeringens arbetsmarknadspolitik inte kommer ha någon betydande effekt på arbetslösheten. När det gäller jobbskatteavdrag menar rådet att det "kan ha varit en lämplig åtgärd för 15 år sedan", men att incitamenten sedan dess har stärkts avsevärt och orsakerna till den out-

Ur rapporten: Otillsatta tjänster och arbetssökande per bransch, andelar av totalen i december 2022. Arbetssökande per bransch definieras utifrån i vilken bransch varje arbetslös huvudsakligen söker jobb.

nyttjade arbetskraften numera snarare handlar om matchningsproblem. Därtill anser rådet att kostnadseffektiviteten är låg, enligt regeringens egna beräkningar väntas reformen leda till 4 000 fler i arbete på lång sikt. Med en kostnad på 11 miljarder innebär det att prislappen blir över 2 miljoner kronor per jobb.

Även regeringens aviserade bidragstak bedöms få liten effekt på sysselsättningen. För den stora majoriteten av de arbetslösa är de ekonomiska incitamenten att gå från bidrag till arbete redan stora, därtill är möjligheten att stapla bidrag på varandra redan idag begränsad då ekonomiskt bistånd avräknas mot andra bidragsformer. För den grupp, motsvarande cirka 12 tusen personer, vars incitament är svagare bedömer rådet att en mer effektiv åtgärd skulle vara att ändra regelverket för hur ekonomiskt bistånd avräknas mot arbetsinkomster.

Öka användningen av AUB och subventionerade anställningar

Under presskonferens efterlyste rådets ordförande och vice ordförande, Lars Heikensten och Lisa Laun, därför ett "annat fokus för arbetsmarknadspolitiken". Ett fokus som syftar till att öka antalet personer i yrkesutbildning och öka användningen av anställningssubventioner.

Gällande yrkesutbildningar rekommenderar rådet att Arbetsförmedlingen bör ges ökade möjligheter att fördela anslag mer fritt, så att till exempel kvarstående medel för aktivitetsstöd inte begränsar möjligheten för personer att, när det bedöms som lämpligt, delta i en arbetsmarknadsutbildning (AUB) eller annan insats. Rådet anser även att den inriktning som Arbetsförmedlingen haft inom AUB sedan 2017 och som handlar om att prioritera yrkesutbildningar inom det

reguljära systemet och inte duplicera inriktningar till AUB, borde avskaffas. Enligt rådets analys har det inte skett en ökning av antalet deltagare inom reguljär yrkesvux som motsvarar minskningen av deltagare i AUB, därför anser rådet att argumenten mot inriktningen överväger de för. Sist men inte minst anser rådet att det snarast måste vidtas åtgärder för att minska förekomsten av överprövningar av Arbetsförmedlingens upphandlingar. Rådet pekar bland annat på befintliga förslag om att öka den ekonomiska risken att överklaga, samt att se över möjligheten att upphandla regionalt.

För att öka arbetsgivarnas benägenhet att anställa ur konkurrenssvaga grupper föreslår rådet satsningar på att göra subventionerade anställningar mer kända och attraktiva, vilket dels kan göras genom informationsinsatser, dels genom att omfördela den ekonomiska risken från företagen till staten.

Werket kommenterar

Finanspolitiska rådet, som grundades av dåvarande finansministern Anders Borg 2007, har i uppgift att göra oberoende granskningar av regeringens finanspolitik. Rådet har en historik av att inte skräda orden, och har vid flera tillfällen varit i blåsväder när de riktat kritik mot den förda politiken.

Denna årsrapport är inget undantag. Regeringens ensidiga fokus på kravpolitik döms enligt rådet ut som verkningslös för att komma tillrätta med problemen på arbetsmarknaden. De ökade incitament till arbete som regeringen torgför förväntas påverka endast 2,5 procent av de som av olika skäl inte arbetar.

Werket delar rådets analys att de verkliga problemen på arbetsmark-

naden är strukturella och hänför sig till att en stor grupp arbetssökande saknar de kvalifikationer som gör att det kan ta ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Lönesubventioner, så länge de faktiskt träffar rätt målgrupper, kan vara effektiva i ett läge där de arbetslösa inte har en produktivitet som står i paritet till arbetsgivarnas lönekostnader. Alternativet vore lägre ingångslöner, vilket sannolikt inte är önskvärt eller genomförbart i den svenska kontexten med kollektivavtalade löner satta av parterna.

Likaså kan utbildning vara ett effektivt verktyg för att öka produktiviteten hos en stor del av de individer som inte arbetar. Det är intressant att även Finanspolitiska rådet sällar sig till de

som anser arbetsmarknadsutbildningen vara en underutnyttjad insats. Även regeringen har velat prioritera arbetsmarknadsutbildningen. Trots dessa tydliga signaler från flera håll har Arbetsförmedlingen fortfarande problem med att öka anvisningarna.

Tidigare regeringar har varit duktiga på att duka Finanspolitiska rådets rapporter, och det är inte alls självklart att denna rapport kommer att få någon effekt på den förda politiken. Den borde dock mana till eftertanke hos regeringen. Om man på allvar vill komma tillrätta med arbetslösheten bör man givetvis fokusera på åtgärder som kan göra skillnad istället för att ägna sig åt signalpolitik.

Vad är det som händer inom arbetsmarknadspolitiken?

Nyckelreform och viktigt AF-uppdrag lyser båda med sin frånvaro

Två månader efter att departementsutredningen om ett aktivitetskrav inom ekonomiskt bistånd blev klart har ännu inget offentliggjorts. Även återrapporten om uppdraget till Arbetsförmedlingen att utveckla matchning till långtidsarbetslösa, som hade deadline tidigare i maj, blev något av ett antiklimax. För när Werket ställer frågor får vi beskedet att det varken finns någon rapport eller annan dokumentation, då uppdraget redovisats helt muntligt.

Den har beskrivits som en nyckelreform inom den nuvarande regeringens arbetsmarknads- och integrationspolitik. Men aktivitetsplikten, eller aktivitetskravet som regeringen Kristersson valt att döpa om den till, var ursprungligen ett initiativ från den föregående, S-ledda, regeringen.

Utredningen, som tillsattes internt inom departementet, inom ramarna för en så kallad bokstavsutredning, sju sattes under våren 2022. Enligt det ursprungliga direktivet, skulle kravet på aktivitet för ekonomiskt bistånd riktas till personer som varit arbetslösa under en längre tid men som ändå var arbetsföra.

I mars året därpå presenterades reformförslaget på nytt, men då som en del av Tidö-överenskommelsen, och med suffixet -krav, istället för -plikt. Samtidigt passade regeringen på att ändra i direktiven och bredda uppdraget till att gälla alla biståndsmottagare, inte bara de arbetslösa. Kravet skulle även gälla från dag ett med försörjningsstöd. Till följd av de ändrade direktiven förlängdes även utredningstiden och deadline flyttades fram från december 2023 till början av april 2024.

Förväntningarna på, och intresset för, utredningen har varit stort, inte minst bland kommunerna. För dem har utgångspunkten varit att om staten gör kommunerna skyldiga att erbjuda aktiviteter, så måste det komma med en ersättning till kommunerna. Efter år av kommunalt missnöje med att inte få ta del av potten för arbetsmarknadspolitiken hoppades man att utredningen skulle bli en "game changer".

Men så kom den 5 april, och medan veckorna gick lyste slutprodukten allt mer med sin frånvaro. När Werket ställt frågor om utredningen (senast i maj) har svaret från regeringen blivit att den förvisso presenterats internt men fortfarande är under beredning inom departementet.

Verket har varit i kontakt med flera källor med insyn och enligt vad vi erfar kan den omständigheten att utredningen tycks ha fastnat internt inom regeringskansliet bero på just komplexiteten i kostnadsfrågor. Enligt uppgifter till Werket har arbetsmarknadspolitiken, under den nuvarande regeringen, fått inta en baksätesroll. Till stor del på grund av att den inte är en hjärtefråga för Sverigede-

mokraterna och därför inte ett prioriterat utgiftsområde.

I ett sådant, mer defensivt läge, är det inte konstigt om vad som i själva verket är avsaknad av reformer presenteras som satsningar på "ökad effektivitet" och att Arbetsförmedlingen måste få "lugn och ro".

Liknande indikationer kom även nu i maj när Arbetsförmedlingen skulle redovisa en första återrapport av regleringsbrevs uppdraget om att "i egen regi och med egen personal" matcha långtidsarbetslösa till arbete och utbildning. När ingen rapport publicerades ställde Werket frågor, först till Arbetsförmedlingen sedan till arbetsmarknadsdepartementet. Svaren blev samstämmiga - någon återrapport fanns inte då den skett muntligt. Inte heller fanns det något presentationsmaterial, så som en Powerpoint att ta del av, för något sådant hade inte använts.

För den som är konspiratoriskt lagd ligger det kanske nära till hands att fråga sig om det är något regeringen försöker dölja? Och kanske är då svaret bristen på aktiv arbetsmarknadspolitik.

Steg till arbete

Arbetsförmedlingen visste om riskerna - nu kommer larmrapporter om STA

Arbetsförmedlingen upphandlade leverantörer för att stödja personer långt från arbetsmarknaden och i vissa fall med funktionsnedsättning genom tjänsten "Steg till arbete". Trots kännedom om riskerna med att kräva specialutbildade arbetsterapeuter, blev problemen verklighet när tjänsten startade förra hösten. Över 1 200 klagomål har inkommit, varav många rör brist på arbetsterapeuter, vilket har hindrat deltagare från att få rätt stöd.

Redan 2022 pekade en intern riskanalys på risken för brist på arbetsterapeuter. Myndigheten föreslog att man skulle säkerställa företagets kapacitet att leverera de tjänster som avtalats, men detta visade sig vara otillräckligt. Enligt tidningen Arbetet har klagomål från arbetsförmedlare och arbetsterapeuter varit frekventa, där många arbetsterapeuter blivit sjukskrivna eller sagt upp sig kort efter att de börjat.

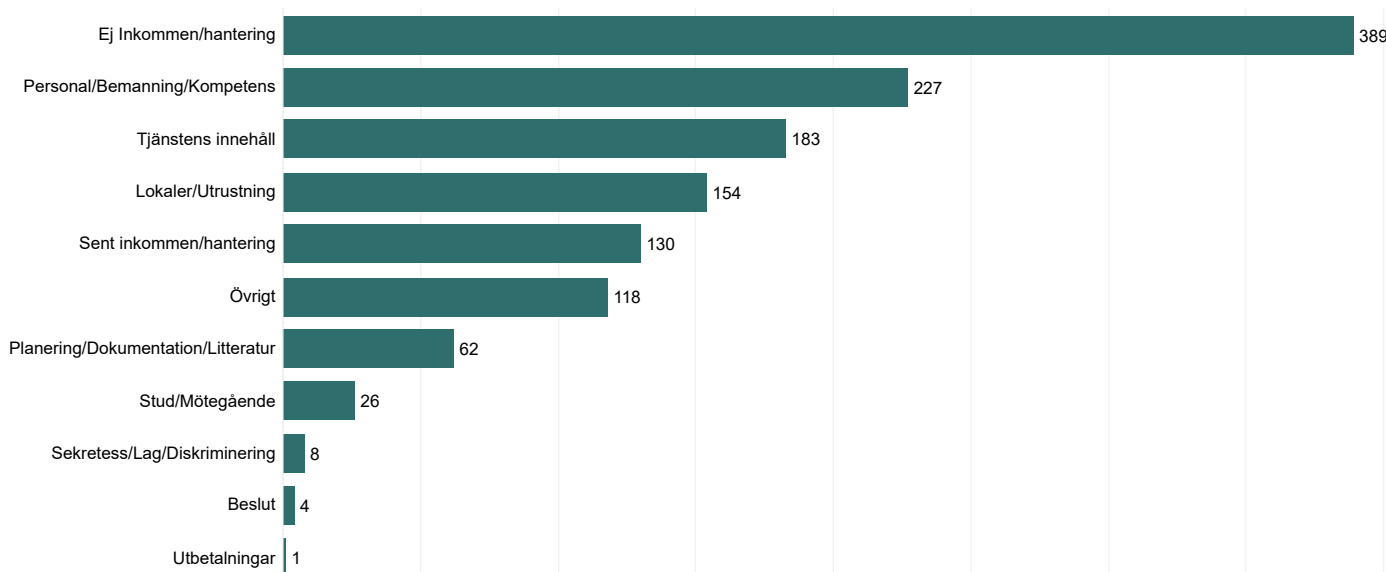
Arbetsförmedlingens enhetschef för leverantörsuppföljning, Eeva Vestlund,

säger att bedömningar av företagets förmåga att leverera gjordes vid upphandlingen, men erkänner att man i hög grad förlitar sig på företagets egna utsagor. Enligt Ida Kåhlin, ordförande för Sveriges arbetsterapeuter, har myndigheten inte gjort tillräckligt för att analysera bristen på arbetsterapeuter och ställt orimliga krav i upphandlingen.

I slutet av maj har över 1 300 klagomål kommit in på tjänsten, varav 227 gick vidare till utredning. Av dessa har 60% inte lett vidare till utredning. För tillfället

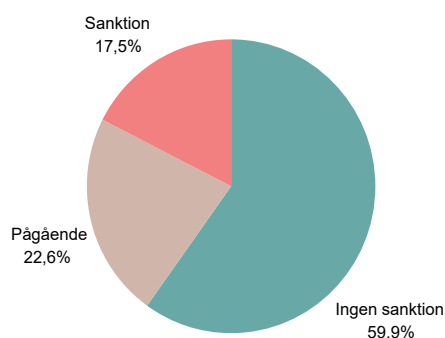
är ca 290 klagomål under utredning och ca 230 klagomål har lett till en sanktion, som krav på rättelse, stopp för nya anvisningar av deltagare, eller vite.

Förbundet Sveriges arbetsterapeuter har riktat skarp kritik mot Arbetsförmedlingen och uppmanat arbetsmarknadsminister Johan Pehrson att agera. En enkät som förbundet genomfört med sina medlemmar visar på stora kvalitetsbrister och undermålig arbetsmiljö för arbetsterapeuter hos vissa leverantörer, vilket ska ha drabbat deltagarna ne-

gativt. Problemen inkluderar bristande lokaler, material och utbildning, samt rapporter om oseriösa leverantörer som uppmanar till felaktig rapportering.

Förbundets ordförande, Ida Kåhlin, betonar att välfärdsbrottslighet måste bekämpas och att de arbetsmiljöproblem som avslöjats inte hör hemma i en skattefinansierad välfärd. Hon uppmanar myndighetsledningen och ministern att säkerställa att "Steg till arbete" verkligen hjälper personer med funktionsnedsättning att komma i arbete.

Resultat av klagomål per 23 maj 2024

Werket kommenterar

Detta är inte första gången som Arbetsförmedlingen ställer krav på specifik utbildning i sina upphandlingar. Tidigare matchningstjänster ställde stora krav på SYV-kompetens, vilket fick Arbetsförmedlingens leverantörer att dammsuga Sverige på studie- och yrkesvägledare, och samtidigt skapade en enorm brist på denna kompetens.

Denna gång begår man samma misstag och ställer återigen orimliga krav i sin upphandling, men lägger över ansvaret på leverantören som genom avtalet intygat att man har denna kompetens. Självklart ska en leverantör till en offentligt finansierad tjänst leva upp till det avtal man tecknat, men samtidigt bör den upphandlande parten inte ställa krav som man på förhand vet kommer att vara problematiska att leva upp till.

Att det har varit ett enormt problem att rekrytera arbetsterapeuter är fastslaget, och av det totala antalet klagomål hänför sig 227 av dessa till just brister i personal/bemanning/kompetens, vilket gör det till den näst största kategorin av klagomål. Den största kategorin rör administration, vilket inte är helt orimligt för en ny tjänst med nya krav på dokumentation och inlämning.

Det är lätt att ryckas med i "larmrapporterna" om tjänsten Steg till arbete, vilket tidningen Arbetet lyckats förmedla. Samtidigt är det inte häpnadsväckande med många klagomål i uppstarten av en ny tjänst. Man kan till och med konstatera att Arbetsförmedlingen valt att inte gå vidare med 60 % av ärendena, och hittills har endast 17,5 % av klagomålen lett till en sanktion eller rättelse. Vi skulle vilja vänta lite med larmrapporterna och se hur tjänsten står sig långsiktigt och kanske jämföra hur den står sig mot Arbetsförmedlingens stöd i "egen regi".

Camilla Hermelin slutar som VD

Karriärkonsultens grundare, Camilla Hermelin lämnar posten som VD, efter 14 år. Hon kommer dock fortsätta som ledamot i bolagets styrelse. VD-posten kommer tas över av Emily Almgren, nuvarande ekonomichef.

2022 köptes Karriärkonsulten av Storsko-gen via sitt dotterbolag Enrival.

Kommuner och AF ska kunna dela info

Regeringen har remitterat ett förslag som ska förbättra informationsutbytet mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna för att möjliggöra att fler arbetslösa påbörjar utbildning inom den kommunala vuxenutbildningen.

Syftet är att ge kommunerna bättre tillgång till information för att kunna planera och anpassa utbildningen efter individens behov. Förändringen ska också förbättra Arbetsförmedlingens möjligheter att följa upp arbetssökandes studier.

AF lanserar digital coachning

Coachningen, som nås via "Mina sidor" är frivillig och vänder sig till självgående arbetssökande som står närmare arbetsmarknaden och inte har behov av leverantörsstöd. Tjänsten sammanför befintlig information och guidar användaren behovsanpassat. Arbetssökande som förblir arbetslösa trots digital coachning kan senare erbjudas leverantörsstöd.

Leverantörer behöver inte arbeta med eller anpassa sig till den digitala coachningstjänsten.

Integration

Regeringen inför nya integrationspolitiska mål

Tidigare i maj lanserade regeringen nya delmål för integrationspolitiken. Delmålen är en utveckling av det övergripande integrationspolitiska mål som presenterades i vårändringsbudgeten och som syftar till att öka kraven och tydliggöra individens eget ansvar.

I vårändringsbudgeten för 2024 föreslog regeringen ett nytt övergripande mål för integrationspolitiken. Bakgrunden är vad regeringen kallar för "betydande integrationsproblem" med bland annat tre gånger så hög arbetslöshet bland utrikes födda jämfört med inrikes födda.

Enligt den nuvarande regeringen saknade de tidigare integrationspolitiska målen, som lanserades av den S-ledda regeringen, konkretion och en tydlig koppling till integrationsproblemen i Sverige.

Syftet med de nya målen är därför, enligt regeringen, att klargöra samhällets krav på individens eget ansvar att etablera sig, lära sig svenska och komma i arbete.

Enligt det övergripande målet har utrikes födda samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv. Något som, enligt regeringen, emellertid förutsätter att

individen anstränger sig för att bli en del av det svenska samhället.

Som komplement till det övergripande målet presenterade regeringen tidigare i månaden fem nya delmål.

- **Ekonomisk integration** - Andelen utrikes födda som arbetar och försörjer sig själva ska öka.
- **Språklig integration** - Kunskaperna i svenska språket ska öka hos utrikes födda och barn och unga med utländsk bakgrund.
- **Utbildning** - Andelen barn och unga med utländsk bakgrund som uppnår gymnasiebehörighet, fullföljer en utbildning på gymnasial nivå och tar gymnasieexamen ska öka.
- **Demokratisk integration** - Kunskaper om den svenska demokratin och förtroendet för samhällets institutioner ska öka.

- **Social och kulturell integration**
 - Utrikes föddas upplevelse av tillhörighet och delaktighet ska öka, samtidigt som företeelser som begränsar individens frihet ska minska.

Regeringen hoppas att de nya målen ska bidra till att fler blir en del av samhällsgemenskapen. Något som i förlängningen hoppas bidra till att minska utanförskap, kriminalitet, individförtryck och hedersrelaterade problem.

Exakt hur de nya delmålen ska genomföras, vem eller vilka som ska vara ansvariga eller hur uppföljning ska ske är ännu oklart. Men enligt arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson kommer regeringen att "följa upp tillhörighet och delaktighet" bland utrikes födda och barn med utländsk bakgrund.

Fyra snabba frågor till

Johan Pehrson - vad innebär de nya integrationsmålen?

Vi fick möjligheten att ställa några snabba frågor till arbetsmarknadsminister Johan Pehrson om de integrationsmål som regeringen presenterade på en presskonferens den 15 maj. Kan vår arbetsmarknads- och integrationsminister bringa lite klarhet i vad integrationsmålen innebär och hur de ska mätas?

Vem eller vilka ska arbeta med målen?

Det finns mål för alla politikområden och regeringens politik ska bidra till att nå dem. Målen styr också myndigheternas arbete. De nya målen för integrationspolitiken bygger på ett tydligare fokus på eget ansvar och att politiken både ska ställa krav och ge möjligheter. Vi menar att det förra målet, som legat fast i sin nuvarande lydelse sedan 2008, saknat konkretion. Genom tydliga delmål konkretiserar vi vad vi menar med integration – ekonomisk integration, språklig, demokratisk och social och kulturell. Vi går även fram med ett särskilt utbildningsmål för barn med utländsk bakgrund, eftersom vi menar att skolan är det absolut viktigaste för att alla barn ska få lika förutsättningar att kunna bygga sig en framtid.

Hur ska arbetet gå till?

All politik som regeringen lägger fram som berör integration tar sin utgångspunkt i målen. Till exempel föreslår regeringen ett nytt delmål för att kunskaperna i det svenska språket ska öka. Det förpliktigar regeringen att lägga fram politik på området. Dessutom bidrar målen till att vi kan följa upp integrationspolitiken och se vad som har effekt över tid.

Den 31 maj kommer Utredningen om en målstyrd integrationspolitik lämna sitt slutbetänkande med förslag på hur integrationspolitiken kan få större genomslag i den offentliga verksamheten.

Med vilken intervall ska målen mätas? Till när ska ökningarna ha skett?

Målen följs upp i regeringens budgetproposition varje år. I budgeten redovisar regeringen utvecklingen det senaste året och lägger fram sina prioriteringar för att komma närmare målen.

Hur är det tänkt att de här målen ska mätas? Till exempel, hur mäter man en ökad upplevd tillhörighet och delaktighet i samhället? Eller ökade kunskaper om demokrati?

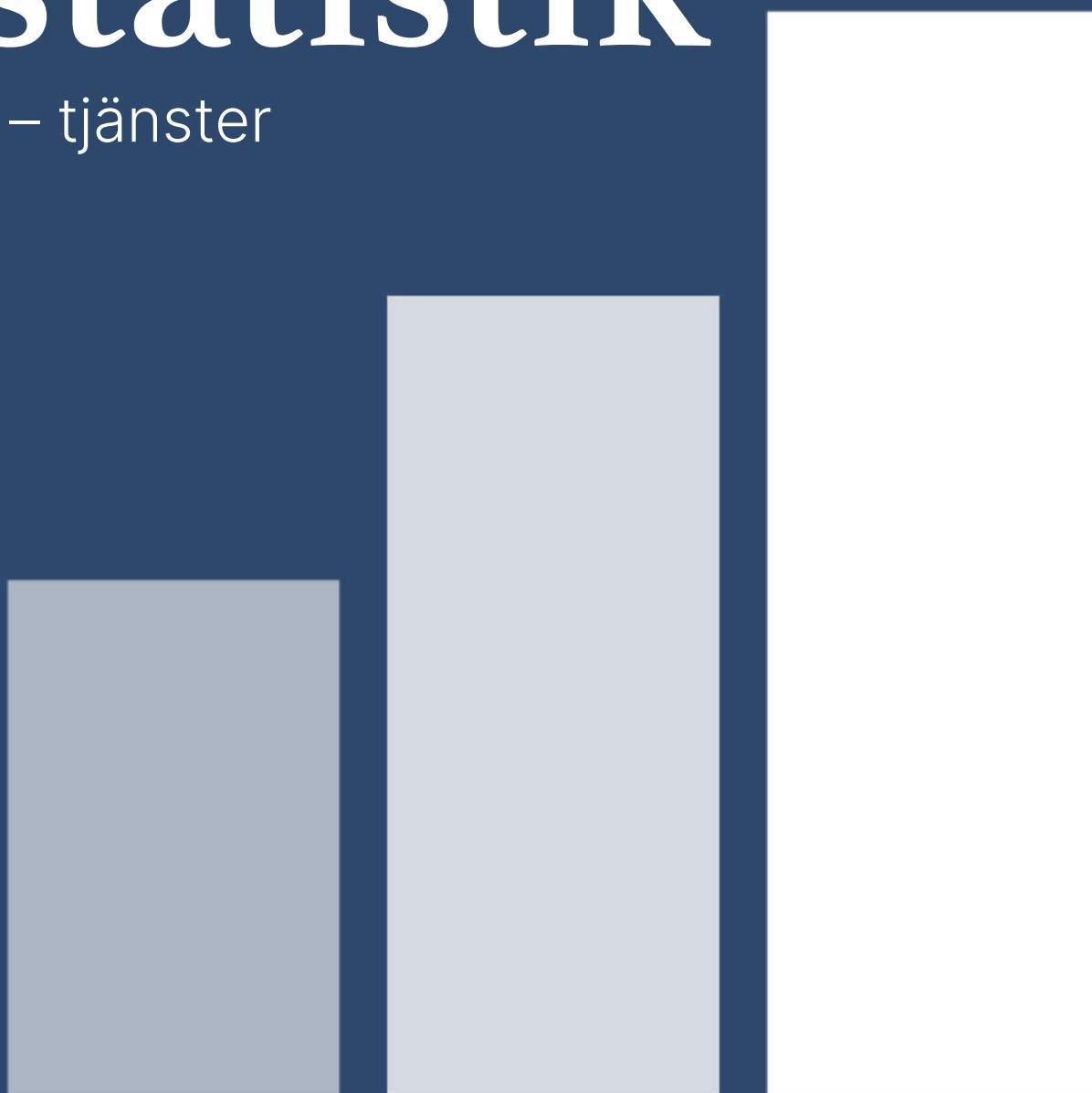
Det stämmer att viss integration är svårare att mäta än annan. Den 31 maj kommer utredningen om en målstyrd integrationspolitik lämna sitt

slutbetänkande med förslag på indikatorer för att följa upp tex social integration. Vi vill inte föregå utredningen, men ett exempel på hur man till exempel mäter "otrygghet" är enkäter.

statistik

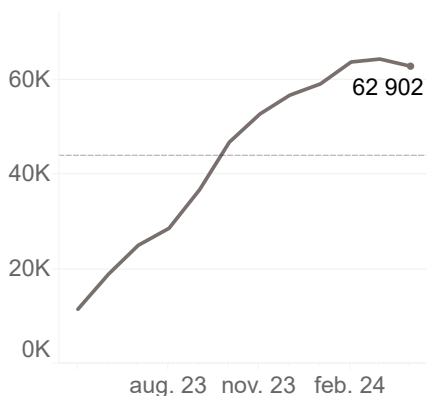
– tjänster

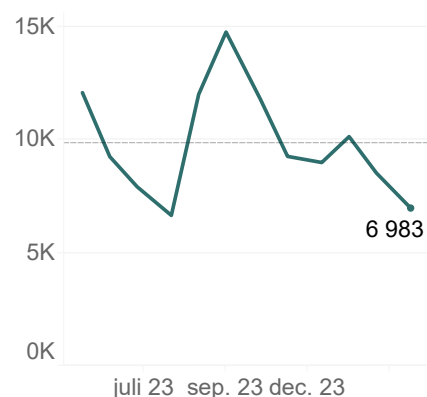
DELTAGARANTAL ROM2

Antalet deltagare i ROM2 minskade för första gången sedan tjänstens start för ett år sedan (-1 511 jämfört med mars månad). Totalt 62 902 personer deltog i tjänsten i april. Antalet nya deltagare minskade med 18,1 procent jämfört med mars, till 6 983. Med undantag för januari månad har antalet nya deltagare minskat månad för månad sedan september. Antalet deltagare som lämnat tjänsten fortsätter att öka, i mars var de 8 421 (+7,6 procent).

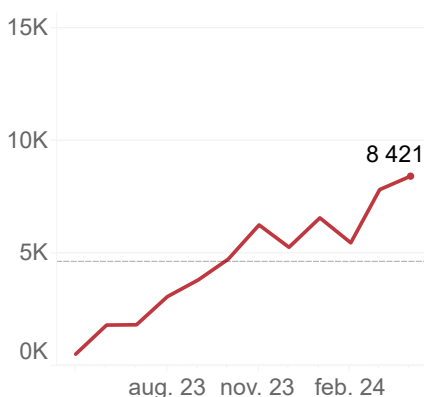
Kvarstående deltagare: **62 902**
Förändring : **-1 511 [-2,3%]**

Nya deltagare: **6 983**
Förändring : **-1 547 [-18,1%]**

Deltagare som lämnat: **8 421**
Förändring : **596 [7,6%]**

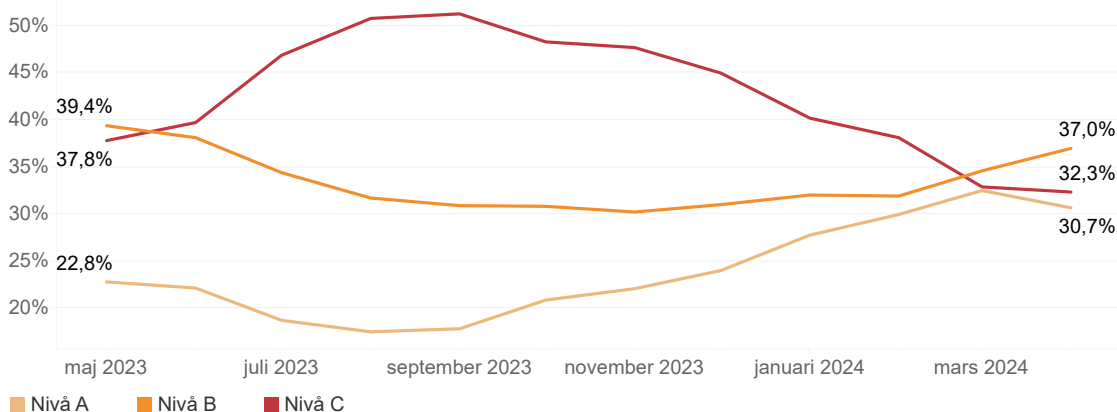
Kvarstående, nya och deltagare som har lämnat ROM2

7 841

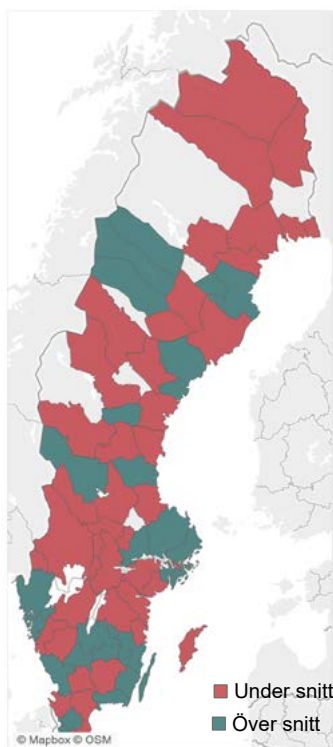
Så många personer drabbades av konkurser under första kvartalet 2024. Det är det högsta noterade antalet sedan andra kvartalet 2013. Sedan 2022 är den trendmässiga ökningen av antalet drabbade av konkurser den största som uppmätts sedan finanskrisen 2008.

FÖRDELNING AV NYA DELTAGARE ROM2

I april fortsatte andelen som anvisades till nivå B öka. Andelen som anvisades till nivå A vände ner för första gången sedan augusti 2023. Andelen som anvisats till nivå C har successivt minskat sedan september förra året. En minskning som ser ut att ha stannat av, sett till aprils siffror.

LEVERANSOMRÅDEN VOLYMTUTVECKLING TOPP 15

I april fortsatte den tudelade utvecklingen av volymer i de 15 största leveransområdena. Nationellt minskade volymerna med -2,3 procent, sju av de 15 största områdena utvecklades bättre än rikssnittet. För andra månaden i rad utmärker sig Örebro med minskade volymer (-9,6 procent).

Volymerna minskade även mer än snittet i Gävle (-5,1 procent) och Kristianstad (-5,9 procent). Mer positiva tongångar gick att finna i Malmö, Trollhättan-Uddevalla-Vänersborg, Halmstad och Göteborg Mitt. I dessa fyra områden ökade volymerna i april månad.

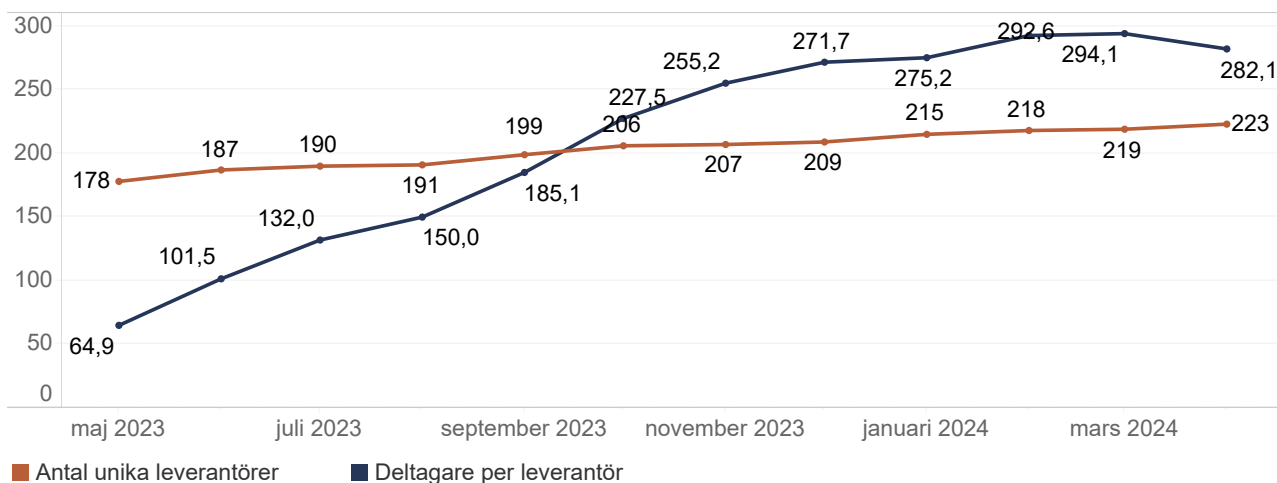
	Kvarstående senaste månaden	Förändring kvarstående	Procentuell förändring
1 Stockholm Mitt	7 039	-206	-2,8%
2 Göteborg Mitt	5 887	4	0,1%
3 Malmö	3 985	53	1,3%
4 Stockholm Nord	3 443	-77	-2,2%
5 Stockholm Syd	3 418	-4	-0,1%
6 Västerås	3 380	-20	-0,6%
7 Helsingborg	2 793	-74	-2,6%
8 Trollhättan-Uddevalla-Vänersborg	2 331	15	0,6%
9 Eskilstuna	2 278	-67	-2,9%
10 Uppsala	2 162	-19	-0,9%
11 Halmstad	1 814	4	0,2%
12 Gävle	1 686	-90	-5,1%
13 Karlstad	1 562	-47	-2,9%
14 Örebro	1 557	-166	-9,6%
15 Kristianstad	1 473	-93	-5,9%

Volymutveckling i de största områdena. Procentuell utveckling över marknadssnittet i grönt och under snittet i rött.

LEVERANTÖRER ROM2

Antalet leverantörer ökade igen från mars månad, +4 stycken. Antalet leverantörer med minst en deltagare uppgick i april till 223.

Då volymerna i tjänsten minskade i april, föll även det genomsnittliga antalet deltagare per leverantör till 282,1 (-12).

Utvecklingen av antalet leverantörer och deltagare över tid i ROM2

MARKNADSANDELAR ROM2

Sju av de 30 största leverantörerna såg sina deltagarantal öka jämfört med föregående månad trots att marknaden i stort minskade men 2,35 procent. Arena Matchning (+5,42 procent), ArbetsCentralen (+3,82 procent), Asuria (+3,72 procent) och Hello Lilly (+3,69 procent) ökade mest jämfört med föregående månad.

De tio största leverantörerna hade i april 36,2 procent av marknaden (jämfört med 36,4 procent i mars), de 20 största 50,1 procent (50,4 procent) och de 30 största 60,05 (60,1 procent).

Marknaden

Kvarstående senaste månaden
62 902

Förändring kvarstående
-1 511

Procentuell förändring
-2,35%

De 30 största i ROM2

	Kvarstående senaste månaden	Förändring kvarstående	Procentuell förändring	Marknadsandel
1 - Arbetslivsresurs Ar AB	4 200	-92	-2,14%	6,68%
2 - Lernia Utbildning AB	3 121	-148	-4,53%	4,96%
3 ▲ Enrival AB	2 759	-95	-3,33%	4,39%
4 ▼ Arcus Utbildning & Jobbförmedling..	2 708	-180	-6,23%	4,31%
5 - Manpower Matchning AB	2 135	-32	-1,48%	3,39%
6 - ETU Match AB	1 975	15	0,77%	3,14%
7 - Eyes4work AB	1 636	-60	-3,54%	2,60%
8 - AB Ability Coaching	1 629	-37	-2,22%	2,59%
9 - Guldjobbet AB	1 318	-38	-2,80%	2,10%
10 - Curonova Consulting AB	1 283	-65	-4,82%	2,04%
11 - Academedia Eductus AB	1 066	-37	-3,35%	1,69%
12 - Iris Hadar AB	1 039	-32	-2,99%	1,65%
13 ▲ Clustera Sverige AB	925	-2	-0,22%	1,47%
14 ▼ Jobcenter in Sweden AB	921	-12	-1,29%	1,46%
15 - Jobbklar Sverige AB	881	-6	-0,68%	1,40%
16 - Power Elitgruppen AB	879	17	1,97%	1,40%
17 - Jobbpunkten AB	797	-29	-3,51%	1,27%
18 - Job By Instep AB	764	-33	-4,14%	1,21%
19 ▲ HelloLilly AB	759	27	3,69%	1,21%
20 - NearYou Jobb & Utbildning i Sveri..	737	-1	-0,14%	1,17%
21 ▼ Trim tab AB	699	-97	-12,19%	1,11%
22 - AB Coachgruppen Strömbergs	692	-37	-5,08%	1,10%
23 - Haga Rekrytering AB	676	-9	-1,31%	1,07%
24 - Arena Matchning AB	661	34	5,42%	1,05%
25 - Asuria People Services (Sweden)..	641	23	3,72%	1,02%
26 - A till Ö Jobb & Rekrytering AB	601	-15	-2,44%	0,96%
27 - Folkuniversitetet Lund	585	-7	-1,18%	0,93%
28 ▲ ArbetsCentralen Sverige AB	571	21	3,82%	0,91%
29 ▲ Nordisk kompetens AB	557	5	0,91%	0,89%
30 ▼ Jobfind Sverige AB	553	-17	-2,98%	0,88%

De 30 största ROM2-leverantörerna i februari. Leverantörer som vuxit mer än marknadssnittet är grönmärkade

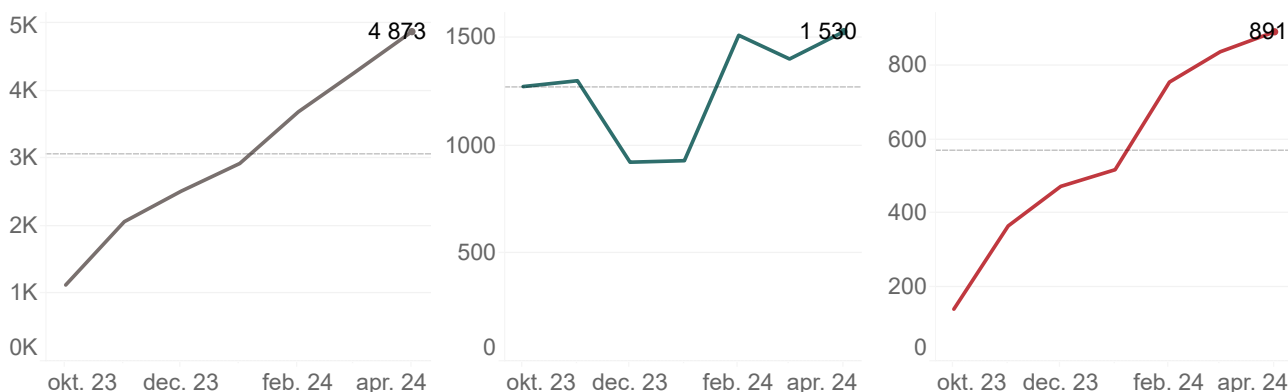
DELTAGARANTAL STA

Antalet deltagare i Steg till arbete fortsätter att öka. I april ökade antalet deltagare till 4 873, en ökning om 14,5 procent. Antalet nya deltagare steg till 1 530 och antalet deltagare som lämnat ökade till 891.

Kvarstående deltagare: **4 873**
Förändring : 618 [14,5%]

Nya deltagare: **1 530**
Förändring : 127 [9,1%]

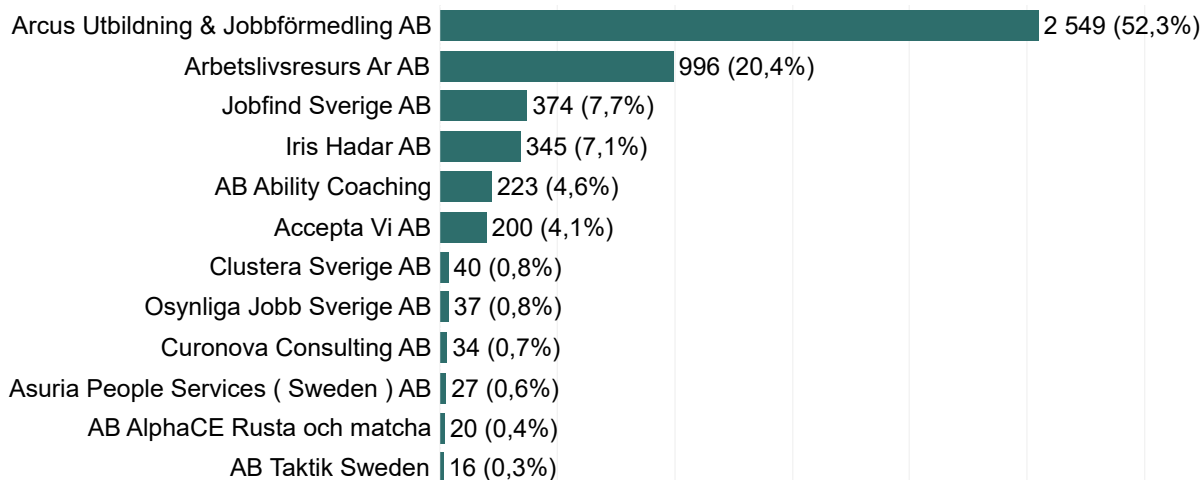
Deltagare som lämnat: **891**
Förändring : 54 [6,5%]

Kvarstående, nya och deltagare som har lämnat Steg till arbete

MARKNAD STA

Arcus är fortsatt den enskilt största leverantörer av STA även om de fortsatt tappat marknadsandelar (från 56,3 i mars till 52,3 i april). Den näst största leverantören Arbetslivsresurs växte från 17,4 procent i mars månad till 20,4 procent i april. Därefter följer Jobfind, som trots minskade marknadsandelar (från 7,9 till 7,7 procent) hade fler deltagare än föregående månad (från 338 till 374). A lämnar inte ut data om antalet deltagare för en enskild leverantör understiger 5, varför visst bortfall kan uppstå.

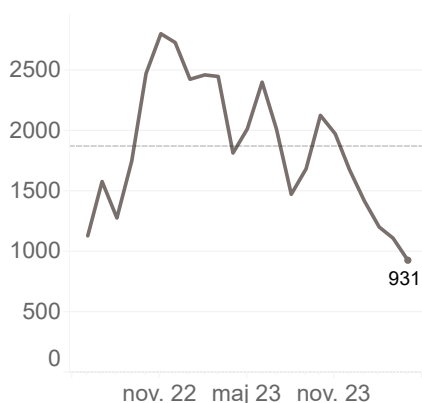

Antalet kvarstående deltagare i Steg till arbete, fördelat på leverantör

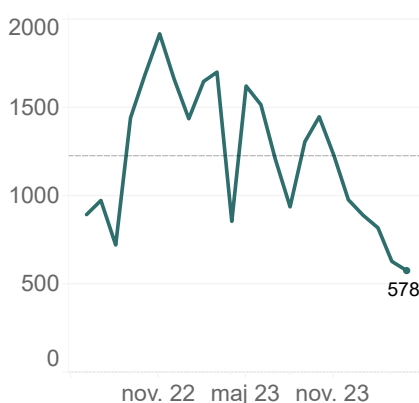
DELTAGARANTAL KVL

Den sjunkande trenden inom KVL fortsatte i april, antalet kvarstående deltagare minskade med 183 personer (-16,4 procent). Antalet nya deltagare i april (578) var också lägre jämfört med föregående månad (-8,3 procent). Antalet deltagare som lämnat tjänsten ökade till 751 personer.

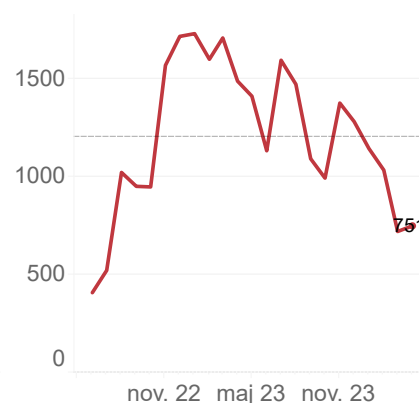
Kvarstående deltagare: **931**
Förändring: **-183 [-16,4%]**

Nya deltagare: **578**
Förändring: **-52 [-8,25%]**

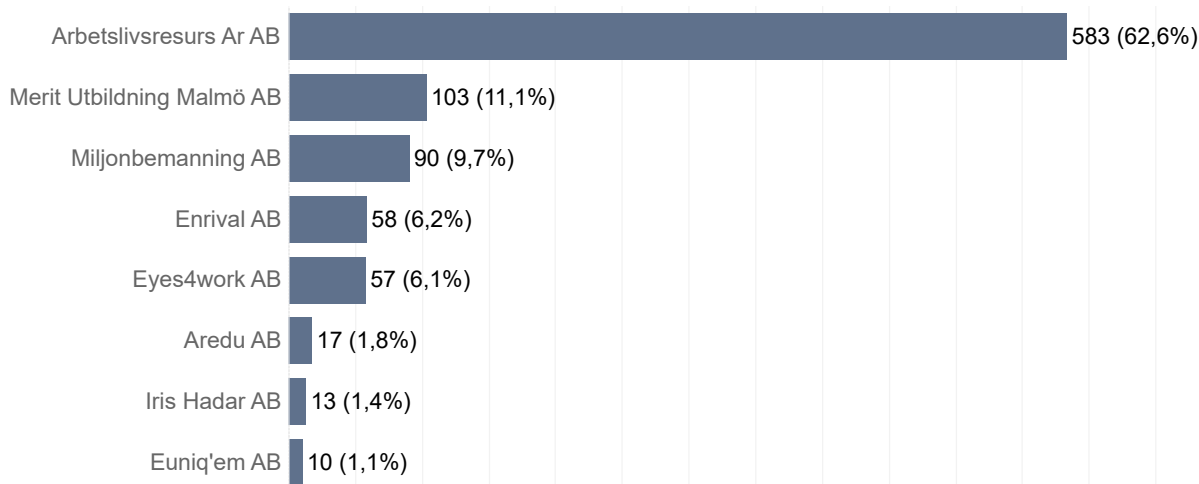
Deltagare som lämnat: **751**
Förändring: **29 [4,02%]**

Kvarstående, nya och deltagare som har lämnat Karriärvägledning.

MARKNAD KVL

Den största leverantören av KVL i april var Arbetslivsresurs med nära på två tredjedelar av marknaden. Därefter följer Merit Utbildning (11,1 procent), Miljonbemanning (9,7 procent) och Enrival (6,2 procent). Arbetsförmedlingen lämnar inte ut data om antalet deltagare för en enskild leverantör understiger 5, varför visst bortfall kan uppstå.

Antalet kvarstående deltagare i Karriärvägledning, fördelat på leverantör.

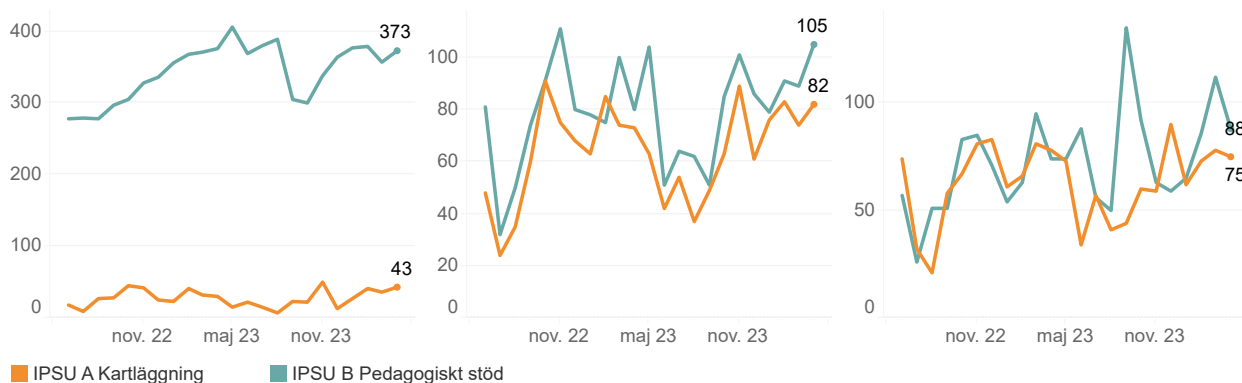
DELTAGARANTAL IPSU

Antalet deltagare i de två delarna av IPSU var i princip oförändrat jämfört med föregående månad. Det totala antalet nya deltagare i tjänsten ökade med 24 personer samtidigt som det totala antalet som lämnade sjönk med 27 personer i april månad.

Kvarstående deltagare: **416**
Förändring: 23 [5,85%]

Nya deltagare: **187**
Förändring: 24 [14,72%]

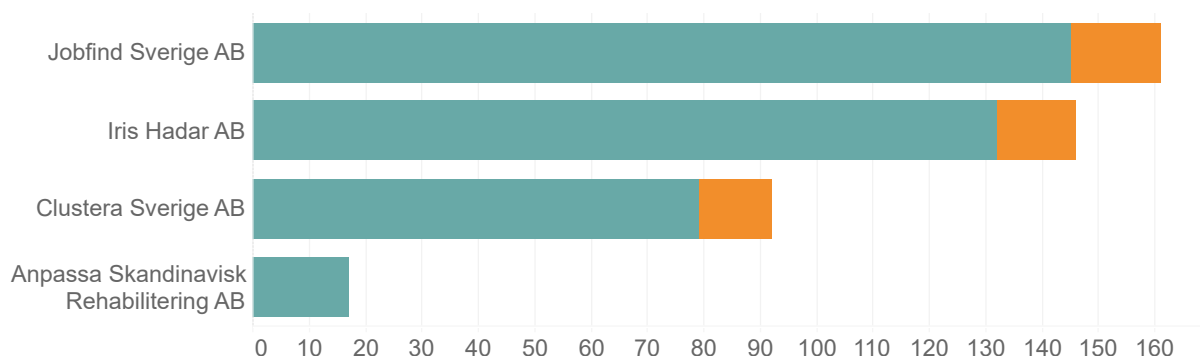
Deltagare som lämnat: **163**
Förändring: -27 [-14,2%]

Kvarstående, nya och deltagare som har lämnat Individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning.

MARKNAD IPSU

Av de totalt 416 kvarstående IPSU-deltagarna i april var 38,7 procent hos Jobfind Sverige, 35,1 procent hos Iris Hadar samt 22,1 procent hos Clustera.

Antalet kvarstående deltagare i Individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning, fördelat på leverantör.

statistik

– utbildning

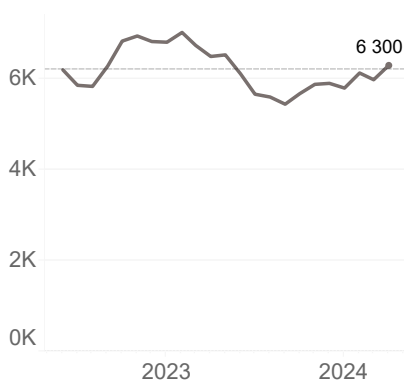

DELTAGARANTAL
AUB

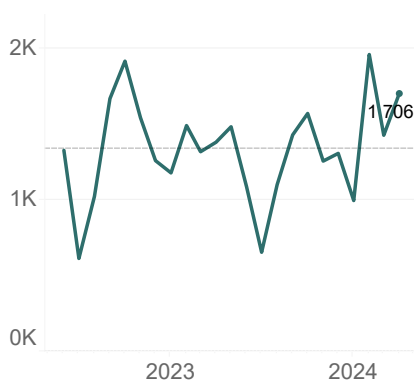
Antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning ökade till 6 300 i april, +5,3 procent jämfört med mars. Antalet nya deltagare ökade igen (+19,3 procent) efter tappet i mars månad, i april påbörjade 1 706 insatsen.

De senaste tre månaderna har antalet nya deltagare legat över snittet de senaste 24 månaderna. Antalet deltagare som lämnade tjänsten minskade med 11,9 procent till 1 390 personer.

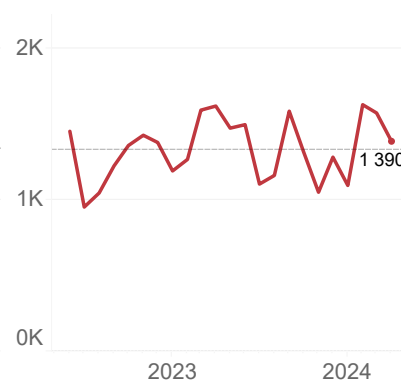
Kvarstående deltagare: **6 300**
Förändring: **316 [5,3%]**

Nya deltagare: **1 706**
Förändring: **276 [19,3%]**

Deltagare som Lämnat: **1 390**
Förändring: **-187 [-11,9%]**

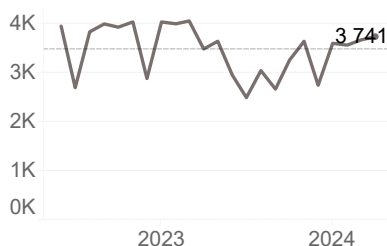
Kvarstående, nya och deltagare som lämnat arbetsmarknadsutbildning

DELTAGARANTAL
FUB

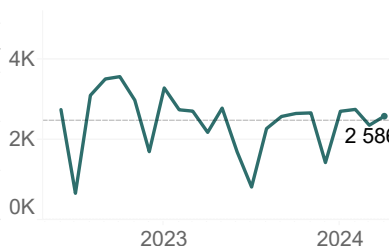
Antalet deltagare i FUB låg stabilt i april. Både antalet nya deltagare och deltagare som lämnat har ökat men ligger i balans och påverkar därför antalet kvarstående deltagare marginellt.

Olika test- och kartläggningsmoduler samt Korta vägen hade fler deltagare än föregående månad samtidigt som antalet deltagare i Yrkessvenska och annan språkutbildning minskade.

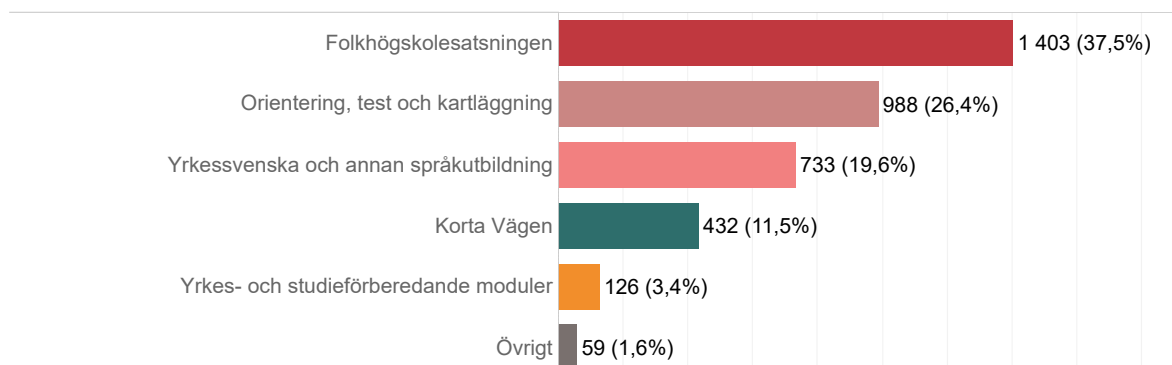
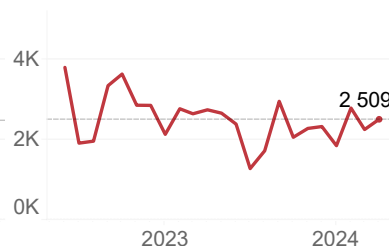
Kvarstående deltagare: **3 741**
Förändring: **69 [1,9%]**

Nya deltagare: **2 586**
Förändring: **225 [9,5%]**

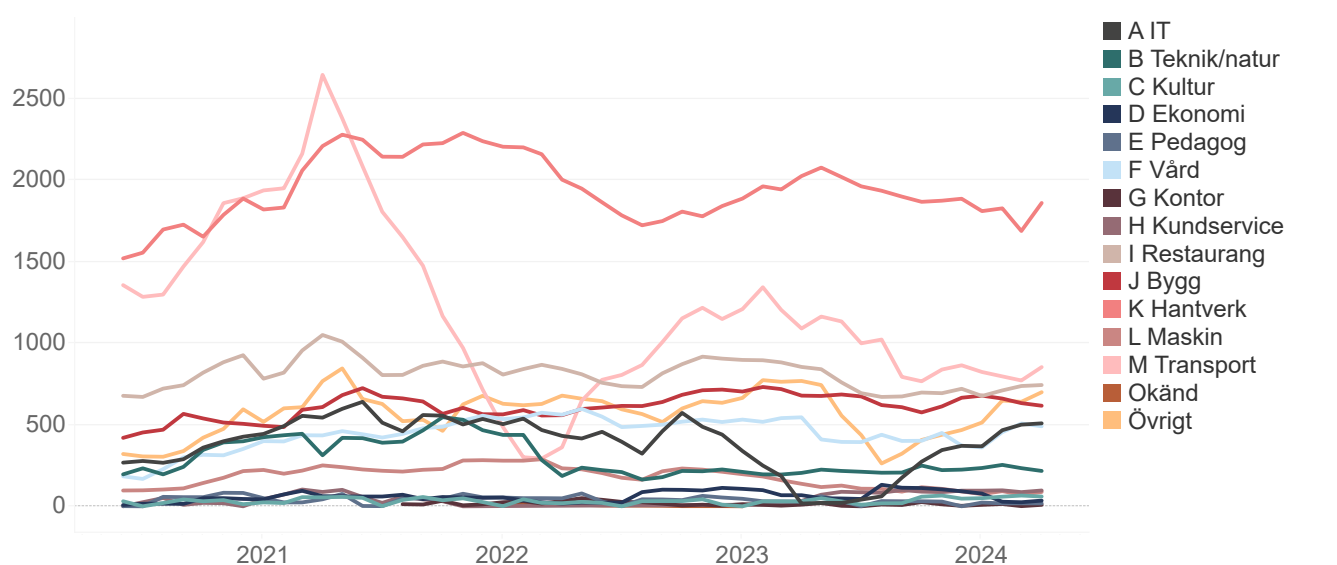
Deltagare som Lämnat: **2 509**
Förändring: **255 [11,3%]**

Kvarstående, nya och avslutade deltagare i förberedande utbildning samt fördelning per utbildningsinriktning

DELTAGARE PER UTBILDNINGSSINRIKTNING AUB

Antalet deltagare inom den största utbildningsinriktningen Hantverk, som inkluderar industritekniska utbildningar, ökade i april. Även den näst största inriktningen, Transport, ökade.

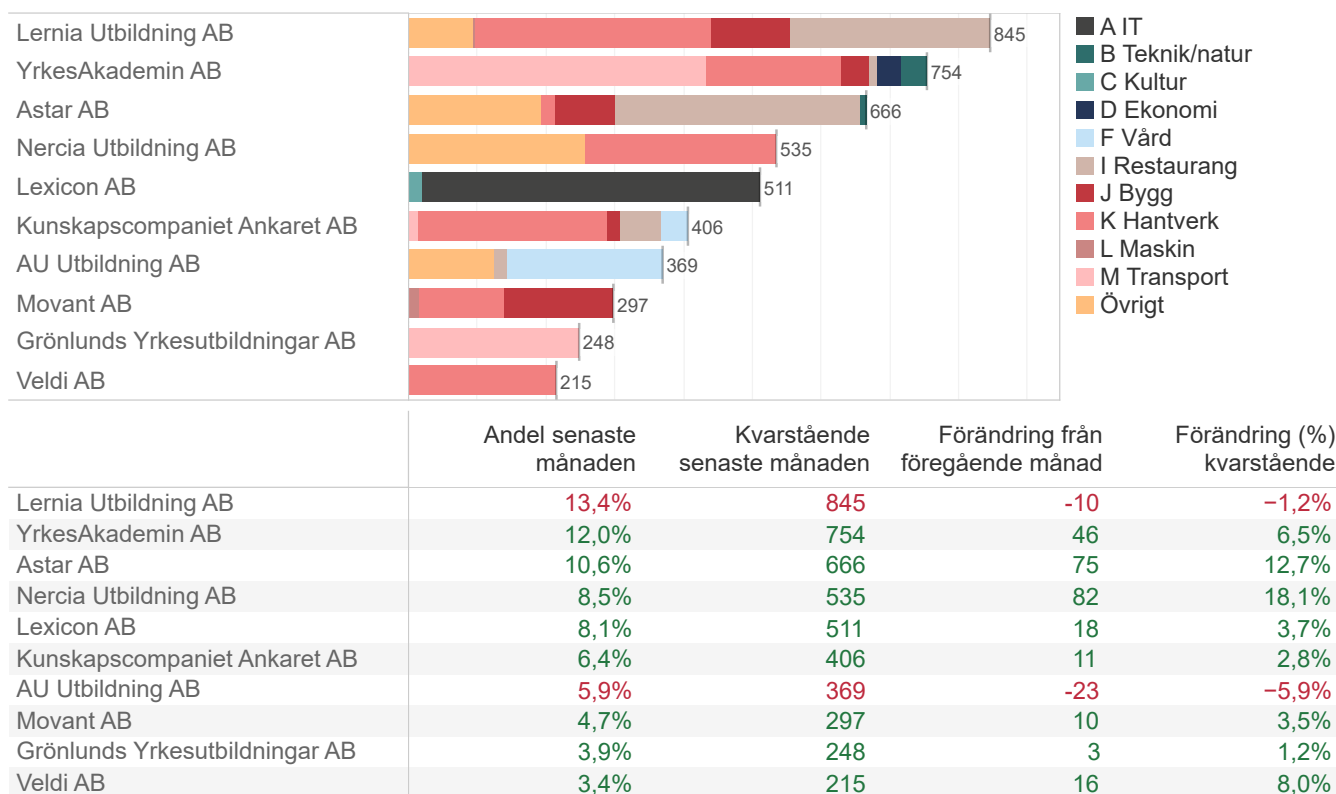
	Andel senaste månaden	Kvarstående senaste månaden	Förändring från föregående månad
K Hantverk	29,5%	1 861	172
M Transport	13,6%	854	82
I Restaurang	11,8%	744	6
Övrigt	11,1%	700	59
J Bygg	9,8%	617	-16
A IT	8,1%	509	8
F Vård	7,8%	491	-17
B Teknik/natur	3,4%	217	-17
H Kundservice	1,5%	97	10
L Maskin	1,4%	88	17
C Kultur	1,0%	60	-6
D Ekonomi	0,6%	35	10
E Pedagog	0,3%	18	0
G Kontor	0,1%	9	8

Kvarstående deltagare i arbetsmarknadsutbildning efter utbildningsinriktning

MARKNADSÖVERSIKT - TOPP 10 AUB

Lernia, som är framträdande både inom hantverk och restaurang, är fortsatt den största aktören inom arbetsmarknadsutbildning med 13,4 procent av deltagarna. Därefter följer Yrkesakademin, som primärt har utbildningar inom transport,

med 12 procent av samtliga deltagare. Bland de tio största leverantörerna ökade antalet deltagare mest hos Nercia (+18,1 procent) och Astar (+12,7 procent).

statistik

– kommuner

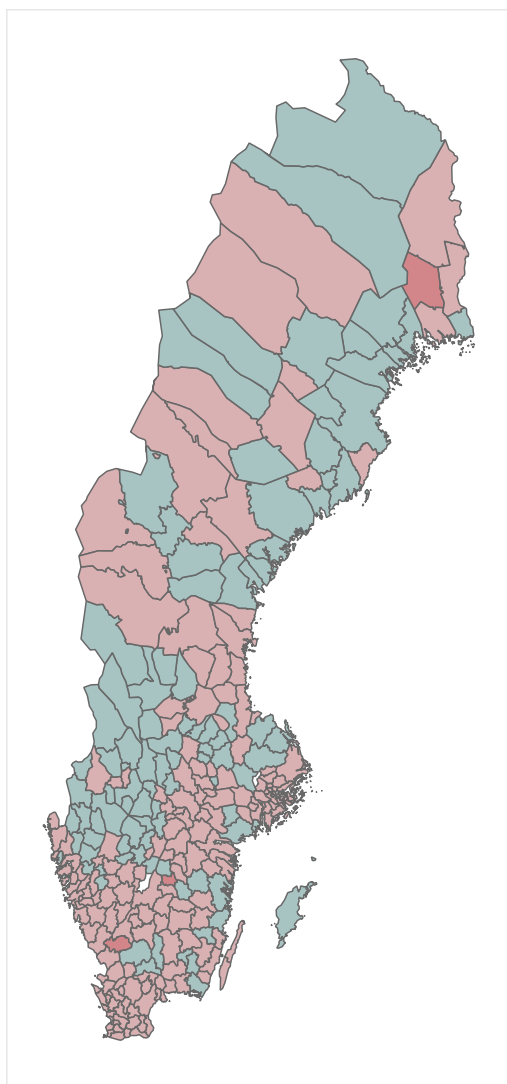
ARBETSLÖSHETENS UTVECKLING ÖVERGRIPANDE

Arbetslösheten har ökat med 0,28 procentenheter sedan april förra året. I 189 av landets kommuner var arbetslösheten högre i april 2024 än i april 2023. Antalet kommuner med högre arbetslöshet jämfört med motsvarande månad föregående år har alltså minskat för an-

dra månaden i rad, från 199 i februari och 194 i mars till 189 i april. Arbetslösheten har minskat mest i Eda (-1,43 procentenheter), Säffle (-1,26 procentenheter) och Essunga (-1,09 procentenheter).

Kommun - Arbetslöshet (karta)

Förändring av arbetslösheten de senaste 12 månaderna (procentenheter)

-1,43% 4,30%

Förändring av arbetslösheten

nationellt de senaste 12 månaderna:

0,28 %-enheter

Där arbetslösheten minskat mest de senaste 12 månaderna (procentenheter)

1	Eda	-1,43%
2	Säffle	-1,26%
3	Essunga	-1,09%
4	Haparanda	-1,07%
5	Torsby	-1,04%
6	Ärjäng	-0,97%
7	Filipstad	-0,90%
8	Kramfors	-0,85%
9	Åsele	-0,84%
10	Ånge	-0,80%
11	Ludvika	-0,76%
12	Munkfors	-0,74%
13	Sandviken	-0,73%
14	Sala	-0,70%
15	Grums	-0,70%
16	Arvidsjaur	-0,69%
17	Avesta	-0,66%
18	Karlskrona	-0,66%
19	Mora	-0,62%
20	Storuman	-0,61%

Utvecklingen av arbetslösheten de senaste 12 månaderna

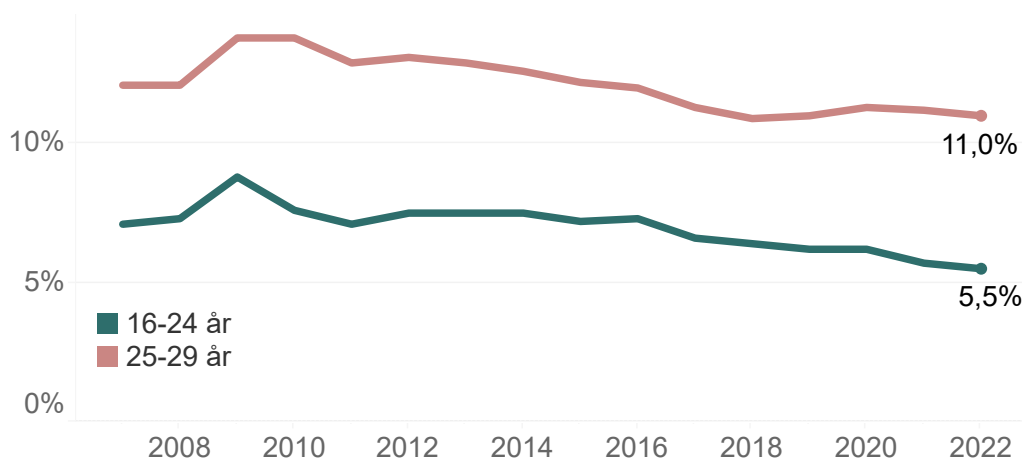
UNGA SOM VARKEN STUDERAR ELLER ARBETAR (UVAS)

I slutet av maj publicerade Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) nya data kring unga som varken arbetar eller studerar (UVAS). Uppgifterna publiceras alltid med två års eftersläpning.

Andelen UVAS har fortsatt att minska under 2022 och uppgick till 5,5 procent av ungdomarna i åldersgruppen 16-24 år och 11 procent i åldersgruppen 25-29 år. Skillnaderna mellan könen är försumbar, även om andelen UVAS är

något större bland killar än bland tjejer. Desto större skillnader finns mellan de som är födda i Sverige respektive utomlands. I åldersgruppen 25-29 år är det nästan var femte ungdom född utomlands som varken arbetar eller studerar.

Data för andelen UVAS i respektive kommun finns i Werket Kommunanalys!

16-24 år	Killar	6,0%
	Tjejer	4,9%
25-29 år	Killar	11,1%
	Tjejer	10,8%
16-24 år	Inrikes födda	4,3%
	Utrikes födda	10,0%
25-29 år	Inrikes födda	8,1%
	Utrikes födda	19,3%